

Харчук Тетяна Валеріївна,

доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту і економіки спорту, Національний університет фізичного виховання і спорту України

Вареник Олег Миколайович,

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри менеджменту і економіки спорту, Національний університет фізичного виховання і спорту України

Хіленко Олександр Олександрович,

кандидат економічних наук, викладач кафедри менеджменту та економіки, Класичний Приватний Університет

Kharchuk Tetiana,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, National University of Ukraine on Physical Education and Sport, <https://orcid.org/0000-0002-6842-3478>

Varenyk Oleg,

Candidate of Science in Physical Education and Sports, Associate Professor, National University of Ukraine on Physical Education and Sport, <https://orcid.org/0000-0002-5246-8065>

Khilenko Oleksandr,

Candidate of Economics Science, Lecturer, Classic Private University, <https://orcid.org/0009-0001-5238-4734>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УКРАЇНІ

CURRENT PROBLEMS OF FINANCING THE DEVELOPMENT OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN UKRAINE

Харчук Т. В., Вареник О. М., Хіленко О. О.
Актуальні проблеми фінансування розвитку фізичної культури та спорту в Україні.
Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 3. С. 177 – 182.

Kharchuk T., Varenyk O., Khilenko O. Current problems of financing the development of physical culture and sports in Ukraine.
Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology. 2023. Volume 8. № 3, pp. 177 – 182.

У статті розкрито актуальні проблеми фінансування розвитку фізичної культури та спорту в Україні. Проаналізовано динаміку обсягів видатків Державного бюджету на фізичну культуру і спорт за період 2018-2022 рр. Окреслено фінансування розвитку фізичної культури та спорту в Державному бюджеті України на 2023 р. Досліджено стратегічні вектори розвитку фізичної культури і спорту до 2028 р. і визначено шляхи їх удосконалення. Досліджено флагманський профільний проект плану відновлення України Міністерства молоді та спорту до кінця 2032 р. Надано перелік пропозицій щодо пріоритетних реформ і стратегічних ініціатив, прийняття і реалізація яких є необхідними для відновлення фізичної культури і спорту в Україні у воєнний і післявоєнний періоди. Запропоновано напрями зміцнення системи фінансування, серед яких акцентовано увагу на розроблення державних комплексних і цільових програм фінансування фізичної культури і спорту; визначення пріоритетів фізичного виховання та обґрунтування переліку й обсягу їхнього фінансування; удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази та механізмів та інструментів фінансування тощо.

Ключові слова: державне фінансування, фізична культура, спорт, Державний бюджет України, стратегічні вектори розвитку, завдання управління, видатки на спортивну культуру і спорт.

The article examines the current problems of financing the development of physical culture and sports in Ukraine. The current state and national features of the organizational and management system for developing physical culture and sports in Ukraine are characterized. The dynamics of state budget expenditures on physical culture and sports for 2018-2022 have been analyzed. Funding for developing physical culture and sports in the State Budget of Ukraine for 2023 is outlined. The strategic vectors of the development of physical culture and sports until 2028 have been studied, and ways of their improvement have been determined. The flagship profile project of the recovery plan of Ukraine of the Ministry of Youth and Sports has been analyzed. It is planned to be implemented by the end of 2032. A list of proposals for priority reforms and strategic initiatives, the adoption and implementation of which are necessary for the practical work and recovery of Ukraine in the war and post-war periods, is provided. Directions for strengthening the financing system are proposed, among which attention is focused on the development of state comprehensive and targeted programs for financing physical culture and sports; determining the priorities of physical education and substantiating the list and amount of their funding; carrying out restructuring of the industry in order to eliminate disparities in the development of various types of sports; improvement of the organization and financing of sports, rational use of resources; improvement of the legislative and regulatory framework and funding mechanisms and tools; streamlining the network of physical education institutions; improvement of the system of social and legal protection of athletes; improvement of industry management at all levels; further improvement of the business environment; creation of conditions for the development of human capital, investment in human capital; structural redistribution of the financial system of ensuring priority areas of development based on a review of their priority hierarchy.

Keywords: state funding, physical culture, sports, the state budget of Ukraine, strategic vectors of development, management tasks, expenditures on sports culture and sports.

Вступ

У сучасних реаліях значення фізичної культури і спорту в соціально-політичному та економічному житті суспільства вельми зростає як в національному, так і світовому масштабі.

© Харчук Тетяна Валеріївна, Вареник Олег Миколайович, Хіленко Олександр Олександрович, 2023

Роль кожної держави на світовій арені визначається, поряд з традиційними чинниками, рівнем розвитку і досягненнями вітчизняного спорту. Фінансування сфери фізичної культури і спорту, окрім виконання важливої соціальної функції, сприяє загальному розвитку держави, піднімає її престиж на міжнародній арені.

Питання фінансування розвитку фізичної культури та спорту в Україні досліджували відомі учені, зокрема: С. Вавренюк, І. Гасюк, І. Іртищева, С. Нікітенко, Д. Петришин, С. Романенко, В. Солопенко, І. Ткачук та ін.

Попри значні напрацювання, різноманітність наукових поглядів і певних теорій щодо проблематики фінансування фізичної культури і спорту, в економічній (фінансовій) науці не існує цілісної системної концепції. Тому дослідимо це питання, окреслюючи як теоретичний базис цієї проблематики, так і конкретизуємо практичні рекомендації щодо забезпечення фінансування фізичної культури і спорту з урахуванням викликів і загроз воєнного стану.

Формулювання цілей статті

Мета статті полягає у дослідженні актуальних проблем і перспектив фінансування розвитку фізичної культури та спорту в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження

Дослідження сучасного стану фінансування державою галузі фізичної культури та спорту є важливою передумовою її подальшого розвитку. Тому перейдемо безпосередньо до оцінки видатків на розвиток фізичної культури і спорту.

Дослідження новітніх тенденцій розвитку державної підтримки через Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури та спорту на період до 2024 р. [1] дозволяє виявити проблеми фінансування та недосконалість відповідної системи. Згідно з Програмою, розвиток фізичної культури і спорту може бути забезпечений за такими варіантами.

Перший варіант передбачає збереження традиційної системи розвитку фізичної культури і спорту, відсутність системного підходу до розв'язання нагальних проблем організації дозвілля населення і підготовки національних збірних команд, що не дасть позитивного результату і сприятиме загостренню кризової ситуації в Україні.

Другий варіант, що передбачає здійснення організаційно-практичних заходів щодо створення автономної системи управління сферою фізичної культури і спорту, у якій відсутня координувальна функція з боку держави, а керівництво здійснюється органами, відповідальними за забезпечення розвитку олімпійського руху, із залученням фінансових ресурсів приватного сектору, сприятиме зменшенню фінансових ресурсів Державного та місцевих бюджетів для забезпечення розвитку сфери фізичної культури і спорту.

Третій, оптимальний варіант, передбачає поєднання зусиль органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства для проведення реформи у сфері фізичної культури і спорту з метою приведення її у відповідність з європейськими вимогами і стандартами шляхом визначення як основи європейської моделі реформування відносин між органами державної влади та громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості, підвищення рівня публічності та прозорості діяльності Міністерство молоді та спорту, автономності спортивних федерацій, визначення принципів пріоритетності видів спорту, удосконалення національного антидопінгового законодавства, що сприятиме створенню умов для заняття фізичною культурою і спортом.

Саме третій варіант відповідає сучасним реаліям нашої держави, враховуючи, що Україна набула 2022 р. статусу країни-кандидата на вступ в ЄС. Усе це створює специфіку фінансової підтримки і визначатиме перспективи окресленої тематики у подальшому.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 100741529,8 тис. грн, зокрема 41515122,8 тис. грн – коштом Державного бюджету, 55748268 тис. грн – коштом місцевих бюджетів, 3478139 тис. грн – коштом інших джерел. Прогнозні обсяги та джерела фінансування за роками наведено в табл. 1. Так, зокрема на 2024 р. згідно з Програмним документом уряду було заплановано профінансувати з Державного бюджету 7577779,4 тис. грн, з місцевого 10287179,7 тис. грн, інші джерела склали 711361,4 тис. грн.

Проте викликом і загрозою для розвитку вітчизняної фізичної культури та спорту стала агресія російської федерації проти України. Так, в Україні Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. №64 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України №2102-IX від 24.02.2022 р. «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» було введено воєнний стан [2].

На території України постраждали 343 спортивних об'єктів. З них 95 зруйновано повністю. Українська спортивна інфраструктура постраждала на 300 млн дол. США (16 березня

2023). Загалом найбільше спортивних об'єктів зруйновано у Луганській – 89, Донецькій – 61, Харківській – 46, Миколаївській – 27, Херсонській – 24, Київській – 21, Дніпропетровській – 15, Чернігівській – 12 і Сумській – 11 областях [3].

Таблиця 1. Прогнозні обсяги та джерела фінансування згідно з паспортом Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 р.

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, млрд грн	Зокрема за роками							
		2017	2018	2019	2020	2021 оціночне	2022 пр.	2023 пр.	2024 пр.
Державний бюджет	41,52	2,36	3,00	3,10	3,70	8,16	6,84	6,78	7,58
Місцеві бюджети	55,75	2,53	4,73	4,83	5,63	8,63	9,35	9,76	10,29
Інші джерела	3,48	0,13	0,08	0,29	0,12	0,70	0,72	0,72	0,71
Усього	100,74	5,01	7,80	8,23	9,45	17,50	16,91	17,26	18,58

Джерело: [1].

Видатки на фізичну культуру і спорт в структурі Державного бюджету України станом на кінець 2022 р. склали 3808,2 млн грн (виконано за останній звітний період 83,93%), тобто скорочення за рік склало 25,08%.

Розглянемо обсяги запланованого

фінансування фізичної культури та спорту на 2023 р. згідно з Державним бюджетом України.

Так, у Державному бюджеті України на 2023 р. на фінансування розвитку фізичної культури та спорту передбачено 3,9 млрд грн. Це майже на рівні профінансованих видатків 2022 р. Кошти спрямовано на такі напрями:

Таблиця 2. Видатки на фізичну культуру і спорту в структурі Державного бюджету України за 2018-2022 рр., млн грн

Роки	Початковий річний план	Уточнений річний план	Виконано за період	Виконано за період, %
2018	3 006,3	3 014,6	2 869,1	95,17
2019	3 080,0	3 070,5	2 869,7	93,46
2020	2 334,4	2 712,8	2 155,0	79,43
2021	6 441,5	5 535,3	5 083,0	91,82
2022	7 502,8	4 537,3	3 808,2	83,93

Джерело: [4].

- 2,7 млрд грн – проведення та участь у понад 2 тис. міжнародних і державних спортивних заходах різного рівня з олімпійських, неолімпійських видів спорту та видів спорту осіб з інвалідністю. Участь у них будуть брати понад 8 тис. українських спортсменів, а також забезпечуватиметься діяльність 16 державних закладів та установ у сфері фізичної культури і спорту;

- 0,5 млрд грн – створення належних умов для забезпечення тренувального процесу українських спортсменів на підтримку та розвиток спортивної інфраструктури. Ці видатки

будуть забезпечені здебільшого коштом спеціального фонду – за рахунок надходжень від плати за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення букмекерської діяльності;

- 0,4 млрд грн – проведення понад 300 масових фізкультурно-спортивних і фізкультурно-оздоровчих заходів серед усіх категорій населення, до яких дев'ять громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування планують залучити до оздоровчої рухової активності майже 200 тис. осіб;

- 0,3 млрд грн – забезпечення підготовки та участі українських спортсменів у зимових Дефлімпійських, Європейських іграх, олімпійських фестивалях, у зимових Юнацьких Олімпійських іграх 2024 р. Фінансування розпочато у січні-лютому цього року для забезпечення підготовки та участі спортсменів у XVI зимовому Європейському юнацькому олімпійському фестивалі та у XX зимових Дефлімпійських іграх.

- 79 млн грн – створення умов для фізичної активності громадян, зокрема внутрішньо переміщених осіб і забезпечення в регіонах фізкультурно-оздоровчої роботи як засобу їх соціально-психологічної реабілітації у межах реалізації ініційованого Президентом України соціального проекту «Активні парки – локації здорової України». З них 54 млн грн – субвенція регіонам [5].

Наразі констатується необхідність визначення стратегічних напрямів та орієнтирів державних і громадських організацій у розвитку фізичної культури і спорту. Низькі темпи зростання фінансових потоків з позабюджетних джерел і їх незначна питома вага в сукупній структурі вказує на необхідність законодавчого та нормативно-правового врегулювання економічних принципів з метою створення сприятливого інвестиційного клімату в галузі як на рівні окремих адміністративно-територіальних одиниць, так і на рівні держави загалом.

Головним документом, що регламентує стратегічні вектори розвитку спортивно-оздоровчої діяльності, є Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 р. [6].

Один з результатів Стратегії – це збільшення відсотка населення, яке обере регулярну рухову активність. Втілення Стратегії дасть змогу комплексно підійти до розвитку сфери фізичної культури і спорту з використанням інклюзивного підходу та рівних можливостей для

всіх груп населення, а також удосконалити систему підготовки спортсменів, тренерів і менеджерів. Особливу увагу буде зосереджено на популяризації та широкому залученні різних груп населення до регулярних занять фізичною культурою і спортом.

Стратегію розроблено за участю суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, народних депутатів України, спортсменів, тренерів, менеджерів, громадськості. Напрацьовано пропозиції щодо створення платформи для забезпечення ефективної взаємодії суб'єктів сфери фізичної культури і спорту з використанням новітніх ІТ-технологій, сучасного менеджменту для забезпечення якісних змін, спрямованих на популяризацію рухової активності, здорового способу життя та просування спортивного іміджу України у світі.

Метою Стратегії є виховання фізично активної нації та формування позитивного іміджу України як передової спортивної держави на основі сучасної і доступної спортивної інфраструктури.

Стратегія буде реалізовуватися у три етапи: перший – 2021-2022 рр., другий – 2023-2024 рр., третій – 2025-2028 рр. Зокрема, Стратегією визначено низку завдань, що потребують розв'язання у сфері фізичної культури і спорту за п'ятьма напрямками:

- Фізично активна нація – популяризація фізичної культури і спорту, створення умов для залучення населення до оздоровчої рухової активності, розроблення та затвердження державних стандартів фізкультурно-оздоровчих послуг, запровадження пілотного проєкту «Гроші ходять за послугою», створення фонду розвитку спорту.

- Спорт вищих досягнень – підготовка спортсменів до участі у топових спортивних змаганнях, підвищення рівня і якості спортивної медицини, науковий супровід підготовки спортсменів, автономія спортивних федерацій щодо розвитку видів спорту, профілактика вживання допінгу, проведення міжнародних іміджевих змагань на території України.

- Спортивна інфраструктура – створення мережі спортивної інфраструктури світового рівня, забезпечення доступності та привабливості спортивних об'єктів, зокрема спортивного туризму, розвиток баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки.

- Цифрова трансформація сфери фізичної культури і спорту – отримання релевантних статистичних даних стану галузі, створення цифрових інструментів керування сферою, досягнення прозорості фінансової діяльності Міністерства молоді та спорту, підтримка ініціатив у сфері спортивних ІТ-стартапів.

- Кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту – забезпечення сфери фізичної культури і спорту кваліфікованим кадровим потенціалом, затвердження нормативів кадрового забезпечення сфери, удосконалення системи підготовки та перепідготовки фахівців, прийняття сучасної концепції розвитку фахової освіти у сфері.

Очікуваними результатами реалізації Стратегії є:

- регулярні та свідомі заняття фізичною активністю або спортом не менше 30% населення;

- створення п'яти сучасних центрів підготовки спортсменів (Центр–Схід – Захід – Південь – Північ);

- побудова «25 спортивних магнітів» за Програмою Президента України;

- Україна у глобальній системі боротьби з вживанням допінгу у спорті;

- меценатська допомога сприяє розвитку сфери;

- проведення в Україні не менше 80 міжнародних змагань;

- не нижче 21-го місця на Олімпійських іграх;

- не нижче 10-го місця на Паралімпійських, Дефлімпійських, Всесвітніх іграх [6].

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється коштом Державного та місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел, залучення у сферу фізичної культури і спорту позабюджетних коштів.

Водночас в умовах кризи і війни з РФ, неподоланої корупції в Україні фізична культура і спорт фінансуються державою за залишковим принципом. Така ситуація негативно позначилася на розвитку низки видів спорту. За цих умов держава і спортивні федерації змушені були визначитися з пріоритетними видами, які варто розвивати і матеріально підтримувати.

Щодо стану реалізації програмних документів: фактично зупинено реалізацію визначальних програмних документів – Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 р., Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 р., виконання завдань Плану заходів на 2021-2022 рр. щодо реалізації першого етапу Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 р., частково призупинена реалізація завдань, визначених Положенням про соціальний

проект «Активні парки – локації здорової України». Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2021-2025 рр. працює на 10% [6].

Втім відзначимо, що Національна рада з відновлення України від наслідків війни відповідно до Указу Президента від 21 квітня 2022 р. №266/2022 у межах 24 робочих груп розробила план заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України, перелік пропозицій щодо пріоритетних реформ і стратегічних ініціатив, проектів нормативно-правових актів, прийняття і реалізація яких є необхідними для ефективної роботи та відновлення України у воєнний і післявоєнний періоди [7].

Міністерство молоді та спорту представило флагманські профільні проекти плану відновлення України [8]. Робоча група «Молодь та спорт» напрацювала пропозиції щодо 5 цілей і 127 завдань плану відновлення України, запропоновано 37 національних проектів, які планується реалізувати до кінця 2032 р.

Зокрема, серед флагманських проектів Мінспорту, спрямованих на реалізацію реформ у молодіжній сфері, сферах фізичної культури та спорту й національно-патріотичного виховання, – Український молодіжний фонд – державна установа, відповідальна за реалізацію молодіжної політики, яка надаватиме гранти на підтримку актуальних для держави молодіжних проектів. Зазначається, що фонд буде створено на основі партнерства держави та міжнародних організацій.

Другий проект – «Єдина Україна» – розвиток демократичного, свідомого та відповідального суспільства, формування громадянської позиції та підготовка населення до цивільного захисту, формування середовища безпеки.

Третій проект – запровадження європейської моделі спорту в Україні.

Проект спрямований на запровадження нової системи регулювання діяльності у сфері фізичної культури та спорту. Основні пріоритети: формування здорової нації, впровадження клубної системи, автономія спорту, ефективне використання спортивних споруд, цифровізація [8].

Модернізація системи фінансування спортивної галузі має стати складовою комплексного розвитку фінансової системи країни.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Як бачимо, проблематика модернізації та реформування системи фінансування фізичної культури і спорту в Україні в умовах війни залишається відкритою, тому доцільно зосередити наукові дослідження на питаннях щодо: розроблення державних комплексних і цільових програм фінансування фізичної культури і спорту; визначення пріоритетів фізичного виховання та обґрунтування переліку й обсягу їхнього фінансування; проведення реструктуризації галузі з метою ліквідації диспропорцій у розвитку різних видів спорту; удосконалення організації та фінансування спорту, раціонального використання ресурсів; удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази та механізмів й інструментів фінансування; упорядкування мережі закладів фізичного виховання; удосконалення системи соціального та правового захисту спортсменів; поліпшення управління галуззю на всіх рівнях; подальше покращення умов бізнес-середовища; створення умов для розвитку людського капіталу, здійснення інвестицій у людський капітал; надання фінансової підтримки комунальним підприємствам спортивної спрямованості; структурний перерозподіл фінансової системи забезпечення пріоритетних напрямів розвитку на основі перегляду їх ієрархії пріоритетності; за умови скорочення зовнішнього боргу країни, здійснити перерозподіл коштів, що будуть вивільнятися на користь розвитку спортивно-оздоровчої сфери; забезпечити розвиток індустрії та інфраструктури спорту, проведення на території країни міжнародних спортивних заходів, що сприятиме фінансовому забезпеченню розвитку сфери туризму і економіки держави загалом.

Актуально проводити політику популяризації різних видів спорту, зокрема вітчизняних; виділення опорних центрів з розвитку певних видів спорту; поширювати резерви фінансування у цю сферу за рахунок банківського потенціалу та коштом грантів, міжнародних організацій і партнерів; використовувати увесь світовий досвід у нашій державі. Водночас це сприятиме значному підвищенню результативності та ефективності механізму розвитку сфери фізичної культури та спорту в Україні.

Література

1. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. Постанова КМУ № 115 від 1 березня 2017 р. URL: <https://zakon.cc/law/document/read/115-2017-%D0%BF#n85>.
2. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні». №64/2022 24 лютого 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

3. База знищених Росією спортивних об'єктів України. URL: https://ua.tribuna.com/uk/blogs/crazygenius/3063694-znyshheni-sportyvni-obyekty/?utm_source=copy.
4. Видатки. URL: <https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?class=>.
5. Бюджет-23: На фінансування розвитку фізкультури та спорту передбачено майже 4 млрд. грн. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzhet-2023_na_finansuvannia_rozvitku_fizkulturi_ta_sportu_peredbacheno_.
6. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року буде реалізована в три етапи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/do-2028-roku-30-ukrayinciv-budut-regulyarno-zajmatisya-sportom>.
7. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Молодь та спорт». URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/youth-and-sport.pdf>.
8. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Робочі групи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>.

References

1. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsil'ovoi sotsial'noi prohramy rozvytku fizychnoi kul'tury i sportu na period do 2024 roku. Postanova KМУ. (2017). [On the approval of the State targeted social program for the development of physical culture and sports for the period until 2024. CMU Resolution]. № 115 dated March 1, 2017. Available at: <https://zakon.cc/law/document/read/115-2017-%D0%BF#n85>.
2. Ukaz Prezidenta Ukrainy «Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini». (2022). [Decree of the President of Ukraine "On the introduction of martial law in Ukraine"]. №64/2022 dated February 24, 2022. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.
3. Baza znyschenykh Rosiieiu sportyvnykh ob'iektiv Ukrainy. [Database of sports facilities of Ukraine destroyed by Russia]. Available at: https://ua.tribuna.com/uk/blogs/crazygenius/3063694-znyshheni-sportyvni-obyekty/?utm_source=copy.
4. Vydatky. [Expenses]. Available at: <https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?class=>.
5. Biudzhet-23: Na finansuvannia rozvytku fizkul'tury ta sportu peredbacheno majzhe 4 mlrd. hrn. [Budget-23: Almost UAH 4 billion is provided for financing the development of physical education and sports]. Available at: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzhet-2023_na_finansuvannia_rozvitku_fizkulturi_ta_sportu_peredbacheno_.
6. Stratehiia rozvytku fizychnoi kul'tury i sportu na period do 2028 roku bude realizovana v try etapy. [The strategy for the development of physical culture and sports for the period until 2028 will be implemented in three stages]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/do-2028-roku-30-ukrayinciv-budut-regulyarno-zajmatisya-sportom>.
7. Proekt Planu vidnovlennia Ukrainy. Materialy robochoi hrupy «Molod' ta sport». [Project of the Recovery Plan of Ukraine. Materials of the "Youth and Sport" working group]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/youth-and-sport.pdf>.
8. Natsional'na rada z vidnovlennia Ukrainy vid naslidkiv vijny. Robochi hrupy. [National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War. Working groups]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>.

Стаття надійшла до редакції 15.07.2023 р.